

Γνωριμία με το Υποκείμενο , το Αντικείμενο και το Κατηγορούμενο της απλής πρότασης

Το Υποκείμενο

• Η κότα γέννησε το αυγό.

Σ' αυτή την πρόταση γίνεται λόγος

Ποια γέννησε το αυγό ;

για την κότα . Αυτή τη λέξη την

λέμε ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ της πρότασης.

Η κότα είναι το υποκείμενο .

Η λέξη για την οποία γίνεται λόγος στην πρόταση λέγεται ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ .

- Για να βρούμε το υποκείμενο στην πρόταση , ρωτάμε «ποιος ; ποια; ποιο; ποιοι; ποιες; ποια;»
- Το υποκείμενο δεν είναι απαραίτητο να είναι στην αρχή της πρότασης .

Υ

Π.χ. Έφυγε χτες ο πατέρας .

- Το υποκείμενο βρίσκεται σε πτώση ονομαστική
δηλ. ο , η , το , οι , οι , τα → Αυτά τα άρθρα θα είναι μπροστά του.
- Το υποκείμενο είναι κάτι για το οποίο γίνεται λόγος μέσα στην πρόταση (πρόσωπο, ζώο πράγμα, ιδιότητα, ιδέα, έννοια, οτιδήποτε), και αυτό το κάτι όμως ενεργεί δηλ. κάνει κάτι .
- Μερικές φορές το υποκείμενο δεν το λέμε ή δεν το γράφουμε . Το κάνουμε αυτό για λόγους συντομίας ή γιατί ΕΝΝΟΕΙΤΑΙ , είναι δηλ. υπερβολή να το αναφέρεις.
Έτσι λέμε : **Τρέχω στο διάλειμμα (εννοείται εγώ) .**

Διδάσκει το μάθημα (εννοείται ο δάσκαλος).

Το Αντικείμενο

Η Μυρτώ ποτίζει τα λουλούδια .

Ρήμα

Τι κάνει η Μυρτώ ;

ποτίζει

Τι ποτίζει ;

τα λουλούδια

Η ενέργεια της Μυρτώς πήγε στη λέξη **λουλούδια** .

Παρατηρούμε πως το υποκείμενο έκανε κάτι και η ενέργειά του πήγε σε μία λέξη.

Αυτή τη λέξη τη λέμε **ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ** .

Υ Ρ Α

Π.χ. Τα πουλιά έφαγαν τους σπόρους .

Στην απλή πρόταση τη λέξη που δέχεται την ενέργεια του υποκειμένου τη λέμε **ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**.

Το Κατηγορούμενο

Το δέντρο είναι ψηλό .

Σ' αυτή την πρόταση η λέξη **ψηλό** φανερώνει τι είναι το δέντρο .

Η λέξη αυτή είναι το κατηγορούμενο της πρότασης .

Το **ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ** λοιπόν είναι η λέξη που λέγεται για το υποκείμενο . Είναι δηλαδή σαν να ΚΑΤΗΓΟΡΕΙΤΑΙ το υποκείμενο .

•Το κατηγορούμενο αναφέρεται πάντα στο υποκείμενο , και γι' αυτό έχουν

Ίδιο γένος

Ίδιο αριθμό

Ίδια πτώση

Υ Ρ Κ

Π.χ. Ο ουρανός είναι γαλανός .

•Το ρήμα **έχω** παίρνει

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Π.χ.

Τα παιδιά έχουν μαρκαδόρους .

Το ρήμα **είμαι** παίρνει

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

π.χ.

Τα παιδιά είναι φρόνιμα .

